

**USAGLAŠAVANJE PRAVNE REGULATIVE SA PRAVNIM
TEKOVINAMA EVROPSKE UNIJE**

Priradio: redovni profesor dr Milorad Bejatović

**HARMONISATION OF LEGISLATION WITH THE EUROPEAN
UNION ACQUIS**

Edited by: Full Professor Milorad Bejatović, Ph.D.

Pravni fakultet za privredu i pravosuđe
Univerzitet Privredna akademija Novi Sad
Faculty of Law for Business and Judiciary
University Business Academy Novi Sad

Novi Sad 2016.

Zbornik referata sa međunarodnog naučnog skupa održanog
od 22. – 24. septembra 2016. godine u Novom Sadu
u organizaciji Pravnog fakulteta za privredu i pravosuđe
Univerzitet Privredna akademija u Novom Sadu.

Izdavač:

Pravni fakultet za privredu i pravosuđe
Univerzitet Privredna akademija u Novom Sadu,
Geri Karolja br. 1, telefon: 021 400 – 499
Web: www.pravni-fakultet.info

Recezeni:

Prof. dr Milorad Bejatović
Prof. dr Željko Bjelajac
Prof. dr Miloš Marković
Prof. dr Milutin Đuričić
Prof. dr Nenad Avramović

Prof. dr Zdravko Jež
Doc. dr Predrag Mirković
Doc. dr Darko Golić
Doc. dr Jelena Stojšić – Dabetić

Za izdavača:

Prof. dr Marko Carić

Urednik:

Prof. dr Milorad Bejatović

Štampa:

Štamparija FELJTON, Novi Sad

Tiraž: 150

ISBN 978-86-6019-066-8

Programski odbor:

- Prof. dr MARKO CARIĆ |Dekan Pravnog fakulteta za privredu i pravosuđe
Univerziteta Privredna akademija u Novom Sadu | Republika Srbija
- Prof. dr MILORAD BEJATOVIĆ |Prodekan i redovni profesor Pravnog fakulteta za
privredu i pravosuđe Univerziteta Privredna akademija u Novom Sadu |
Republika Srbija
- Akademik prof. dr MIODRAG N. SIMOVIĆ |Potpredsednik Ustavnog suda
Bosne i Hercegovine
- Prof. dr BORČE DAVITKOVSKI |Dekan Pravnog fakulteta „Justinijan Prvi“
Univerziteta „Sv. Kiril i Metodij“ u Skoplju |Republika Makedonija
- Prof. dr KOSTADIN PUŠARA | Redovni profesor – emeritus i Specijalni savet-
nik na Univerzitetu Ujedinjenih nacija za mir i razvoj u Beogradu |Republika
Srbija
- Prof. dr DRAGAN MRKŠIĆ |Redovni profesor Fakulteta tehničkih nauka
Univerziteta u Novom Sadu |Republika Srbija
- Prof. dr MILORAD ČUPURDIJA| Veleučilište s pravom javnosti BALTAZAR
ZAPREŠIĆ| Republika Hrvatska
- Prof. dr SEBASTIAN SPINEI | Vanredni profesor Pravnog fakulteta Univerziteta
„Lućian Blaga“ u Sibiu |Rumunija

Organizacioni odbor:

- Prof. dr Milorad Bejatović
Prof. dr Nikola Ćirović
Prof. dr Miloš Marković
Doc. dr Predrag Mirković
Doc. dr Jelena Stojšić – Dabetić
Dipl. pravnik Tamara Preradović

Sekretar organizacionog odbora:

Msr Nenad Stefanović

UDK: 502(061.1 EU:497.11)

Prof. dr Nenad Avramović / Nenad Avramović, Ph.D.

Redovni Profesor na Pravnom fakultetu za privredu i pravosuđe,

Univerzitet Privredna akademija u Novom Sadu

Full Professor at Faculty of Law, University Business Academy in Novi Sad

E-mail: avramovic.n@pravni-fakultet.info

Msr Marijana Mladenov / Marijana Mladenov, LL.M.

Asistent na Pravnom fakultetu za privredu i pravosuđe,

Univerzitet Privredna akademija u Novom Sadu

Teaching Assistant at Faculty of Law, University Business Academy in Novi Sad

E-mail: mladenovmarijana@gmail.com

PRAVO NA PRISTUP INFORMACIJAMA O ŽIVOTNOJ SREDINI U EVROPSKOJ UNIJI I SRBIJI

Right to Access to Environmental Information in European Union and Serbia

A p s t r a k t :

Adekvatna životna sredina predstavlja neophodan uslov uživanja osnovnih ljudskih prava. Pravo na informaciju o životnoj sredini se javlja kao rezultat povezivanja zaštite životne sredine i zaštite ljudskih prava. U radu je razmatran koncept prava na informisanje o životnoj sredini na osnovu odredbi Arhuske konvencije. Predmetno pravo analizirano je i u pravu Evropske unije sa aspekta Povelje o osnovnim pravima u Evropskoj uniji, zatim iz perspektive Direktive 2003/4 EC o javnom pristupu informacijama o životnoj sredini, ali i na osnovu rešenja koja sadrži Evropska konvencija o ljudskim pravima. Prikazan je i sažet osvrt na regulisanje predmetnog prava u pravnim okvirima Republike Srbije. U okviru zaključnih razmatranja autori su istakli značaj regulisanja prava na pristup informacijama o životnoj sredini i izneli određene sugestije u cilju povećanja stepena njegove zaštite.

Ključne reči: životna sredina, ljudska prava, pravo na informisanje, Arhuska konvencija, Evropska unija.

A b s t r a c t :

An adequate environment represents a necessary condition of the enjoyment of basic human rights. The right to environmental information occurs as a result

of the recognition of the link between environmental and human rights protection. This paper examines the concept of right to access the environmental information under the Aarhus Convention. Furthermore, the article represents the analysis of this right in European Union law according to the Charter of Fundamental Rights of the European Union and Directive 2003/4 EC on Public Access to Information on Environmental Matters, as well as under the European Convention on Human Rights. In addition, the right to environmental information is also considered as the segment of the law of the Republic of Serbia. To conclude, the authors point out the importance of this human right and make some suggestions related to the improvement of its protection.

Keywords: *environment, human rights, right to information, Aarhus Convention, European Union.*

Uvodna razmatranja

Adekvatna životna sredina predstavlja krucijalnu dimenziju ljudskog opstanka i razvoja. Bez obzira na stepen tehnoloških dostignuća, čovek je uvek zavisn od prirode, stoga i odnos prema njoj treba posmatrati kao nužan uslov njegove egzistencije. U navedenim činjenicama sadržan je suštinski zahtev za povezivanjem dve grane međunarodnog javnog prava, zaštite životne sredine i zaštite ljudskih prava. Do uspostavljanja veze između navedenih oblasti dolazi paralelno sa početkom intezivnih aktivnosti na međunarodnom nivou u oblasti srečavanja zagađivanja životne sredine.¹ Konkretizaciju ovog odnosa predstavlja formulisanje posebnog ljudskog prava na odgovarajuću životnu sredinu, kao i prava na pristup informacijama o životnoj sredini.

Svetska konferencija Ujedinjenih nacija o životnoj sredini, održana u Štokholmu 1972.godine, predstavlja prekretnicu u sagledavanju odnosa zaštite životne sredine i ljudskih prava. Završni akt, usvojen na ovoj konferenciji, Štokholmska delaracija, navodi da je očuvanje životne sredine neizostavan faktor zaštite i unapređivanja ljudskih prava.² Slična ideja je podržana i u okviru Rio deklaracije o životnoj sredini i razvoju iz 1992. godine. Načelo 10 Deklaracije proklamuje pravo na informisanje o životnoj sredini predviđajući da svakom pojedincu treba da bude omogućen pristup „informacijama u vezi sa životnom sredinom, a koje poseduju javne vlasti, uključujući i informacije o opasnim materijama i aktivnostima u njegovoj zajednici”.³

1 Pallemarts, M. (2008). Human Rights Perspective on Current Environmental Issues and their Management, Evolving International Legal and Political Discourse on the Human Environment, the Individual and the State. Human Rights & International Legal Discourse 2 (2), str.150.

2 Sueli, Giorgetta. (2002). The Right to a Healthy Environment, Human Rights and Sustainable Development, International Environmental Agreements: Politics, Law and Economics 2 (2), Kluwer Academic Publishers, Netherlands, str.175.

3 Rio deklaracija o životnoj sredini i razvoju, 1992, UN doc. A/CONF.151/5/rev.1

Pravo na pristup informacijama o životnoj sredini zaštićeno je brojnim međunarodnim ugovorima kako u oblasti zaštite životne sredine, tako i u sferi zaštite ljudskih prava.⁴ Predmet daljeg razmatranja predstavljaće analiza navedenog prava sa aspekta regulisanja najvažnijeg međunarodnog ugovora u ovoj oblasti, Konvencije o dostupnosti informacija, učešću javnosti u donošenju odluka i pristupu pravosuđu u vezi sa pitanjima životne sredine (dalje: Arhuska konvencija).

Pravo na pristup informacijama o životnoj sredini na osnovu Arhuske konvencije

Arhuska konvencija pruža inovativan pristup sagledavanja pitanja u vezi sa zaštitom životne sredine iz ugla zaštite i unapređivanja ljudskih prava. Specifičnost ove konvencije ogleda se u činjenici da ona ne reguliše odnose na relaciji između država članica, već između država članica i njenih građana, kroz uspostavljanje kataloga ljudskih prava u oblasti životne sredine.⁵ Pravo na pristup informacijama o životnoj sredini predviđeno je u okviru članova 4 i 5 Arhuske konvencije. Konvencija reguliše ovo pravo kroz prizmu aktivnog i pasivnog prava na informaciju. Pasivno pravo je ustanovljeno članom 4 koji navodi obavezu državnih organa da obezbede blagovremenu i istinitu informaciju o životnoj sredini putem odgovarajućih sredstava informisanja.⁶ Aktivno pravo formulisano je kroz mogućnost fizičkih i pravnih lica da zahtevaju pristup informacijama o životnoj sredini koje se nalaze u posedu državnih organa, pri čemu nemaju obavezu isticanja pravnog interesa.⁷

Arhuska konvencija pravo na pristup informacijama o životnoj sredini reguliše kao relativno pravo, propisujući dve kategorije razloga (opšteg i posebnog karaktera) kojima se ovo pravo ograničava, odnosno usled kojih postoji mogućnost za odbijanjem zahteva za izdavanjem informacije. Kao razloge opšteg karaktera, Konvencija predviđa formalne nedostatke zahteva ili neposjedovanje takve informacije od strane organa vlasti, dok su razlozi posebnog karaktera taksativno nabrojani u članu 4 Arhuske konvencije.⁸ Neka od navedenih pitanja analizirao

4 Opširnije: Shelton, Dinah. (2007). Human rights, health and environmental protection: Linkages in law and practice. *Human Rights & International Legal Discourse* 1 (1), str.13.

5 Arhuska konvencija proklamuje sledeća ljudska prava: pravo na odgovarajuću životnu sredinu, pravo na pristup informacijama o životnoj sredini, pravo javnosti na učešće u donošenju odluka u vezi sa životnom sredinom i pravo na dostupnost pravosuđa u oblasti životne sredine. Opširnije o navedenim pravima: Alavuk, M. (2012). Ostvarivanje ljudskih prava u okviru primene Arhuske konvencije u Republici Srbiji u: Bogdanović, S. (ur.) *Arhuska Konvencija u pravu i praksi Republike Srbije*, Društvo za politiku i pravo životne sredine EQUILIBRIUM SRBIJA, Novi Sad, str.27-44.

6 Konvencija o dostupnosti informacija, učešću javnosti u donošenju odluka i pristupu pravosuđu u vezi sa pitanjima životne sredine, 1998, "Službeni glasnik RS – Međunarodni ugovori", br. 38/09, član 4.

7 Ibid.

8 Alavuk, M. op.cit. str.34.

je i Komitet za razmatranje poštovanja obaveza na osnovu Arhuske konvencije.⁹ Postupajući u predmetu protiv Rumunije, pred Komitetom je postavljeno pitanje opravdanosti odbijanja objavljivanja studije o proceni uticaja na životnu sredinu. Rumunija je tvrdila da navedena studija predstavlja vrstu naučne studije i da je kao takva zaštićena autorskim pravima, te je i njeno objavljivanje moguće samo uz pristanak autora. Komitet je zauzeo stanovište da uskraćivanje objavljivanja ove studije, po osnovu prava intelektualne svojine, ne bi trebalo da se dozvoli usled činjenice da se ona i priprema radi učešća javnosti u upravnom postupku.¹⁰

Značaj Arhuske konvencije manifestuje se, između ostalog, i u izuzetno širokoj prihvaćenosti ovog ugovora. Ona je ratifikovana od strane brojnih država, ali i Evropske unije, kao regionalne međunarodne organizacije. Stoga je i pravo na pristup informacijama o životnoj sredini uređen u skladu sa rešenjima Arhuske konvencije.

Pravo na pristup informacijama o životnoj sredini u pravnom sistemu Evropske unije

Krucijalni dokument u sferi zaštite ljudskih prava u Evropskoj uniji, Povelja o osnovnim pravima Evropske unije, u članu 37 bavi se pitanjima životne sredine propisujući da „visok nivo zaštite životne sredine i poboljšanje kvaliteta okoline moraju biti uključeni u politike Unije i obezbeđeni u skladu sa principom održivog razvoja”.¹¹ Bez obzira na činjenicu da sam tekst Povelje ne ustanovljava izričito pravo na pristup informacijama o životnoj sredini, ovaj akt nedvosmisleno uspostavlja vezu između zaštite životne sredine i zaštite ljudskih prava. Iako Povelja ne pruža zaštitu navedenom pravu, ono je u okviru pravnog sistema Evropske unije bilo predviđeno još u periodu postojanja Evropske zajednice. Kao primer, može se navesti Direktiva 76/160 o kvalitetu vode za kupanje, koja navodi pravo javnosti na istinite informacije u vezi sa kvalitetom vode.¹²

Nakon ratifikacije Arhuske konvencije, usvojena je Direktiva 2003/4/EC o javnom pristupu informacijama o životnoj sredini. Navedena Direktiva predviđa svim fizičkim i pravnim licima pravo na pristup informacijama o životnoj sredini, kao i obavezu državnih organa da odgovore na zahtev za izdavanjem istih u roku od 30 dana od prijema zahteva ili najkasnije u roku od dva meseca.¹³ Član 7 Direktive

9 Opširnije o Komitetu: Etinski, R. (2015). Međunarodni postupci koje pokreću pojedinci radi zaštite životne sredine. Zbornik radova Pravnog fakulteta u Novom Sadu 49 (2), str. 431-456.

10 Tubić, B. (2012). Pravo na informisanje o životnoj sredini u međunarodnim pravnim aktima. Zbornik radova Pravnog fakulteta u Novom Sadu 46(3), str.358.

11 Povelja o osnovnim pravima u Evropskoj uniji, Dec. 18, 2000, O.J. (C 364)

12 Kiss, A., Shelton, D. (1997). Manuel on European Environmental Law, Cambridge University Press, str.75.

13 Direktiva 2003/4/EC o pristupu javnosti informacijama o životnoj sredini, OJ L 041. član3.

navodi dužnost država članica da šire informacije o životnoj sredini, naročito putem računarske tehnologije i elektronskih medija. Ove informacije treba da sadrže rešenja relevantnih međunarodnih ugovora, kao i propisa Unije, ali i akata lokalnog karaktera o životnoj sredini. Ograničenje prava na pristup informacijama o životnoj sredini, Direktiva uređuje na sličan način kao i Arhuska konvencije.

Razmatranje predmetnog ljudskog prava u pravnom sistemu Evropske unije, podrazumeva i analizu odredbi Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda. Naime, usled činjenice da Lisabonski ugovor predviđa pristupanje Unije Evropskoj konvenciji, ovaj međunarodni ugovor postaje značajan pravni izvor u navedenoj oblasti.¹⁴ Evropska konvencija garantuje pravo na informisanje o životnoj sredini na osnovu člana 10, kojim se ustanovljava sloboda izražavanja. Stoga se i deo prakse Evropskog suda za ljudska prava koja se odnosi na član 10, tiče zaštite ljudskog prava na pristup informacijama o životnoj sredini. Postupajući u slučaju *Guerra i drugi protiv Italije*, Sud je zauzeo stanovište da država ima obavezu da informacije o opasnosti po životnu sredinu učini dostupne građanima.¹⁵

Pravo na pristup informacijama o životnoj sredini u pravnom sistemu Republike Srbije

Regulativa Republike Srbije u oblasti zaštite prava na informisanje o životnoj sredini mora biti usklađen sa odredbama Arhuske konvencije, usled činjenice da je Srbija ovaj ugovor ratifikovala 2009. godine. U nastavku rada, a usled ograničenog obima istog, biće izvršen prikaz samo pojedinih propisa Republike Srbije koji garantuju predmetno pravo.

Ustav Republike Srbije predviđa pravo na informaciju o životnoj sredini u okviru člana 74 na sledeći način: „svako ima pravo na zdravu životnu sredinu i na blagovremeno i potpuno obaveštavanje o njenom stanju”.¹⁶

Zakon o zaštiti životne sredine navodi obavezu državnih organa da informišu javnost o stanju životne sredine, kao i o merama upozorenja ili razvoju zagađenja koja mogu predstavljati opasnost po život i zdravlje ljudi.¹⁷ U okviru člana 79, isti Zakon reguliše različita pitanja u vezi sa dostavljanjem inoformacija o životnoj sredini na zahtev fizičkih ili pravnih lica, dok član 80 predviđa razloge za odbijanje navedenog zahteva.

14 Avramović, N., Mladenov, M. (2012). Regulisanje prava na adekvatnu životnu sredinu u Evropskoj uniji. *Evropsko zakonodavstvo* 41 (12), Institut za međunarodnu politiku i privredu, str.18.

15 *Guerra i drugi protiv Italije*, Evropski sud za ljudska prava, predstavka broj 14967/89, presuda od 19. februara 1998.

16 Ustav Republike Srbije, Službeni glasnik RS, br. 98/06., član 74.

17 Zakon o zaštiti životne sredine, Službeni glasnik RS, br.135/04, 36/09,član 78.

Zakon o proceni uticaja na životnu sredinu garantuje pravo na informacije o životnoj sredini koje ostvaruje zainteresovana javnost¹⁸ u sve tri faze postupka procene uticaja na životnu sredinu.¹⁹ Dalje, Zakon o zaštiti prirode u članu 115 ustanovljava obavezu nadležnih organa da javnosti pruže podatke u vezi sa stanjem i zaštitom prirode, sem u slučaju kad su podaci proglašeni tajnim (na osnovu drugog zakona ili posebnih propisa), kao i pravo pristupa javnosti registrima i evidencijama.²⁰

Zakon o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja propisuje da svako ima pravo na pristup podacima koji su u posedu državnih organa u skladu sa zakonom.²¹ Jedan segment navedenih podataka odnosi se na pitanja životne sredine, stoga i praksa Poverenika za zaštitu informacija od javnog značaja može biti veoma korisna u procesu definisanja i tumačenja predmetnog prava.²²

Pored navedenih propisa pravo na informaciju o životnoj sredini predviđeno je i Zakonom o strateškoj proceni uticaja²³, Zakonom o zaštiti od nejonizujućih zračenja²⁴, Zakonom o hemikalijama²⁵ i drugim propisima u oblasti zaštite životne sredine. Bez obzira na činjenicu da je ovo pravo garantovano brojnim aktima u pravnom sistemu Republike Srbije, njegovu zaštitu umanjuje nesistematičan način regulisanja, ali i nepostajanje jedinstvenog pojma informacije o životnoj sredini.

18 Pod pojmom zainteresovana javnost Zakon o proceni uticaja na životnu sredinu navodi javnost na koju projekat

utiče ili je verovatno da će uticati, uključujući i nevladine organizacije koje se bave zaštitom životne sredine, a koje su evidentirane kod nadležnog organa. Zakon o proceni uticaja na životnu sredinu, Službeni glasnik RS, br. 135/04,36/09, 88/10., član 2. stav 7.

19 Opširnije: Bogdanović, S. (2012). Uređivanje prava na dostupnost informacija o životnoj sredini u Republici Srbiji u: Bogdanović, S. (ur.) Arhuska Konvencija u pravu i praksi Republike Srbije, Društvo za politiku i pravo životne sredine EQUILIBRIUM SRBIJA, Novi Sad, str.154-156.

20 Zakon o zaštiti prirode, Sl. glasnik RS, br. 36/2009 i 88/2010., član 115.

21 Zakon o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja, Sl. glasnik RS, br. 120/04, 54/07, 104/09, 36/2010., član 51

22 Opširnije: Drenovak-Ivanović, M., Đorđević, S. (2013). Praktikum o pravu na pravnu zaštitu u pitanjima životne sredine u upravnom postupku i upravnom sporu, Organizacija za evropsku bezbednost i saradnju Misija Oebs u Srbiji, Ministarstvo energetike, razvoja i zaštite životne sredine, Beograd.

23 Zakon o strateškoj proceni uticaja, Sl.glasnik RS, br.135/04,88/10, član 40.

24 Zakon o zaštiti od nejonizujućih zračenja, „Službeni glasnik RS”, br. 36/09., član 4.

25 Zakon o hemikalijama, „Službeni glasnik RS”, br. 36/09 i 88/10., član 6.

ZAKLJUČAK

Pravo na pristup informacijama o životnoj sredini predstavlja novije ljudsko pravo koje je zaštićeno kako na univerzalnom nivou, tako i na nivou unutrašnjih pravnih sistema država. Kao cilj uspostavljanja ovog ljudskog prava stoji obezbeđivanje odgovarajućeg stanja životne sredine, kao i zdravlja i blagostanja ljudi. Stoga i regulisanje prava na informisanje o životnoj sredini čini neizostavnu komponentu svih demokratskih društava.

Najveći značaj u formiranju navedenog ljudskog prava, kako u pravnom sistemu Evropske unije, tako i u Republici Srbiji, imala je Arhuska konvencija, koja je obezbedila učešće javnosti u različitim aktivnostima državnih organa u sferama relevantnim za pitanja životne sredine. Zahteve ove konvencije Evropska unija je implementirala kroz Direktivu 2003/4/EC i na taj način postavila pravo na pristup informacijama o životnoj sredini kao značaj segment sistema ljudskih prava u okviru ove međunarodne organizacije.

Ratifikacijom Arhuske konvencije, kao i usaglašavanjem svojih propisa sa njenim uslovima, Republika Srbija je nesumnjivo ostvarila značajan napredak u pogledu harmonizacije svojih akata sa pravnim okvirom Evropske unije. Ipak, adekvatna zaštita prava na pristup informacijama o životnoj sredini u pravnom okviru Srbije, zahteva otklanjanje određenih nedostataka u kontekstu postizanja većeg stepena saglasnosti među propisima koji regulišu ovo ljudsko pravo.

L I T E R A T U R A :

1. Alavuk, M. (2012). Ostvarivanje ljudskih prava u okviru primene Arhuske konvencije u Republici Srbiji u: Bogdanović, S. (ur.) Arhuska Konvencija u pravu i praksi Republike Srbije, Društvo za politiku i pravo životne sredine EQUILIBRIUM SRBIJA, Novi Sad, str.27-44.
2. Avramović, N., Mladenov, M. (2012). Regulisanje prava na adekvatnu životnu sredinu u Evropskoj uniji. Evropsko zakonodavstvo 41 (12), Institut za međunarodnu politiku i privredu, str.11-26.
3. Bogdanović, S. (2012). Uređivanje prava na dostupnost informacija o životnoj sredini u Republici Srbiji u: Bogdanović, S. (ur.) Arhuska Konvencija u pravu i praksi Republike Srbije, Društvo za politiku i pravo životne sredine EQUILIBRIUM SRBIJA, Novi Sad, str.149-169.
4. Direktiva 2003/4/EC o pristupu javnosti informacijama o životnoj sredini, OJ L 041.
5. Drenovak-Ivanović, M., Đorđević, S. (2013). Praktikum o pravu na pravnu zaštitu u pitanjima životne sredine u upravnom postupku i upravnom sporu, Organizacija za evropsku bezbednost i saradnju Misija Oebs u Srbiji, Ministarstvo energetike, razvoja i zaštite životne sredine, Beograd.

6. Etinski, R. (2015). Međunarodni postupci koje pokreću pojedinci radi zaštite životne sredine. Zbornik radova Pravnog fakulteta u Novom Sadu 49 (2), str. 431-456.
7. Guerra i drugi protiv Italije, Evropski sud za ljudska prava, predstavka broj 14967/89, presuda od 19. februara 1998.
8. Kiss, A., Shelton, D. (1997). Manuel on European Environmental Law, Cambridge University Press.
9. Konvencija o dostupnosti informacija, učešću javnosti u donošenju odluka i pristupu pravosuđu u vezi sa pitanjima životne sredine, 1998, Službeni glasnik RS - Međunarodni ugovori, br. 38/09.
10. Pallemarts, M. (2008). Human Rights Perspective on Current Environmental Issues and their Management, Evolving International Legal and Political Discourse on the Human Environment, the Individual and the State. Human Rights & International Legal Discourse 2 (2), str. 149-178.
11. Povelja o osnovnim pravima u Evropskoj uniji, Dec. 18, 2000, O.J. (C 364).
12. Rio deklaracija o životnoj sredini i razvoju, 1992, UN doc. A/CONF.151/5/rev.1
13. Shelton, Dinah. (2007). Human rights, health and environmental protection: Linkages in law and practice. Human Rights & International Legal Discourse 1 (1), str.9-60.
14. Sueli, Giorgetta. (2002). The Right to a Healthy Environment, Human Rights and Sustainable Development, International Environmental Agreements: Politics, Law and Economics 2 (2), Kluwer Academic Publishers, Netherlands, str. 173-194.
15. Tubić, B. (2012). Pravo na informisanje o životnoj sredini u međunarodnim pravnim aktima. Zbornik radova Pravnog fakulteta u Novom Sadu 46 (3), str. 343-363.
16. Ustav Republike Srbije, Službeni glasnik RS, br. 98/06.
17. Zakon o hemikalijama, "Službeni glasnik RS", br. 36/09 i 88/10.
18. Zakon o proceni uticaja na životnu sredinu, Službeni glasnik RS, br. 135/04,36/09, 88/10.
19. Zakon o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja, Sl. glasnik RS, br. 120/04, 54/07, 104/09, 36/2010.
20. Zakon o strateškoj proceni uticaja, Sl.glasnik RS, br.135/04,88/10.
21. Zakon o zaštiti od nejonizujućih zračenja, "Službeni glasnik RS", br. 36/09.
22. Zakon o zaštiti prirode, Sl. glasnik RS, br. 36/2009 i 88/2010.
23. Zakon o zaštiti životne sredine, Službeni glasnik RS, br.135/04, 36/09.

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

340.134(4-672EU:497.11)(082)

**USAGLAŠAVANJE pravne regulative sa pravnim tekovinama
Evropske unije** = Harmonisation of legislation with the European Union
acquis / priredio, edited by Milorad Bejatović. - Novi Sad : Pravni fakultet
za privredu i pravosuđe Univerziteta Privredna akademija = Faculty of Law
for Business and Judiciary University Business Academy, 2016 (Novi Sad :
Feljton). - 404 str. ; 24 cm

"Zbornik referata sa Međunarodnog naučnog skupa održanog od 22-24.
septembra 2016. godine u Novom Sadu" --> kolofon. - Tiraž 150. - Str. 11-14:
Uvodna reč ; An introductory word / Milorad M. Bejatović. - Napomene i
bibliografske reference uz tekst. - Bibliografija uz svaki rad. - Rezime na engl.
jeziku uz većinu radova.

ISBN 978-86-6019-066-8

a) Правна регулатива - Усаглашавање - Србија - Европска унија - Зборници
COBISS.SR-ID 307889927